



RPW/73149/2024 P  
Data:2024-10-29

Wrocław, 25-10-2024

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

e-mail: [REDACTED]

Szanowny Pan

Dariusz Wieczorek

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

### PETYCJA W INTRESIE PUBLICZNYM

Petycja w sprawie zmiany art. 179 ust. 4 pkt 2 oraz art. 279 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.) poprzez wydłużenie terminu trwania przewodu doktorskiego do dnia 31 grudnia 2025 r. oraz terminu studiów doktoranckich do dnia 31 grudnia 2025 r. w nawiązaniu do petycji z dnia 23.12.2023 r.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 870) wnioskuję/wnoszę do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego petycję w interesie publicznym dotyczącą zmiany art. 179 ust. 4 pkt 2 oraz art. 279 ust. I ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.) poprzez wydłużenie terminu trwania przewodu doktorskiego do dnia 31 grudnia 2025 roku oraz wydłużenia terminu studiów doktoranckich do dnia 31 grudnia 2025 roku .

#### Uzasadnienie

W wyniku nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym wprowadzono w miejsce studiów doktoranckich szkoły doktorskie. Efektem tego zabiegu legislacyjnego było wprowadzenie reguły wygaszania studiów doktoranckich rozpoczętych według starego trybu.

<sup>1</sup> Na potrzeby korespondencji pisemnej i możliwości odbioru listów poleconych podaje adres do korespondencji od dnia 25.10.2024 - [REDACTED] Adres ten obowiązuje do 30.11.2024 /lub 31.12.2024

Termin finalizacji/ ukończenia postępowań w zakresie awansu naukowego wszczynanych do dnia 30 kwietnia 2019 r. na podstawie przepisów poprzedzających ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 , z późn. zm. ) został wydłużony:

- w przypadku postępowań habilitacyjnych i postępowań o nadanie tytułu profesora - jednokrotnie, tj. z dnia 31 grudnia 2021 na dzień 31 grudnia 2022 r.:

- w przypadku przewodów doktorskich – trzykrotnie , tj. pierwotnie z dnia 31 grudnia 2021 r. na dzień 31 grudnia 2022 r. i ostatecznie na dzień 31 grudnia 2024 r.

Termin ten w dalszym ciągu nie jest wystraszający na finalizację przewodu doktorskiego i nie wynika to z opieszałości i zaniedbań po stronie doktorantów, lecz z przewlekłości procedur nadania stopnia doktora . Składająca petycję należy do grona doktorantów .

[REDAKTED]

[REDAKTED]

Dodatkowo nie należy tracić z pola widzenia faktu , że już sama procedura nadania doktora jest znacznie rozciągnięta w czasie . Pragnę również podkreślić , że w praktyce od momentu złożenia rozprawy Radzie Dyscypliny Naukowych do dnia publicznej obrony zazwyczaj upływa półroczny okres wyczekiwania , a w przypadku niektórych (szczególnie tych obszernych) doktoratów okres ten może być jeszcze dłuższy . W tym czasie dochodzi do m.in. do:

-zrecenzowania rozprawy doktorskiej przez dwóch recenzentów ;

- po wpłynięciu dwóch pozytywnych recenzji rada dyscypliny powołuje komisję egzaminacyjną , która przeprowadzi egzamin z dyscypliny odpowiadającej

- po przeprowadzeniu egzaminu sporządzany jest protokół , który komisja przekazuje przewodniczącemu rady dyscypliny. Następnie Komisja doktorska na posiedzeniu niejawnym podejmuje uchwałę na mocy , której dopuszcza do publicznej obrony rozprawy doktorskiej albo wnioskuje do rady dyscypliny o niedopuszczenie do publicznej obrony albo zwraca kandydatowi rozprawę doktorską w celu dokonania jej poprawy w określonym przez komisję terminie;

- w przypadku dopuszczenia kandydata do publicznej obrony rozprawy doktorskiej , przewodniczący komisji wyznacza jej termin , przy czym termin obrony nie może zostać wyznaczony w okresie krótszym niż 40 dni od dnia dopuszczenia do publicznej obrony rozprawy doktorskiej .

Większość uniwersytetów określa termin na złożenie rozprawy doktorskiej przypadający na środek roku (maj /czerwiec ), ponieważ tylko stosunkowo wczesne złożenie rozprawy gwarantuje dopuszczenie do obrony w terminie określonym przepisami prawa . W tym wielu doktorantów ma zatem ostatnie pół roku na skuteczne złożenie dysertacji Radzie Dyscypliny Naukowych . Znaczna grupa doktorantów w dalszym ciągu uzupełnia swoje rozprawy , chociażby aby zaktualizować dane empiryczne czy przepisy prawne , które mogły ulec zmianie w międzyczasie ( tak jak było to w przypadku mojej pracy) czy aby podnieść ich jakość . Wielu jednak z nich oczekuje na akceptację od swojego promotora. Doktoranci uzależnieni są więc od przewlekłych procedur wynikających z indywidualnych przyczyn każdego uniwersytetu i stanowi to okoliczności zupełnie od nich niezależne . Dotychczasowe przepisy , choć zostały już wydłużone , w dalszym ciągu są nieprzyjazne dla osób , które znajdują się u schyłku swojej pracy naukowej. Przepisy dotychczasowej ustawy **mogą więc prowadzić m.in. do zaprzestania wyników wieloletnich badań naukowych** , ich komercjalizacji, rejestracji patentu , a także co stanowi znaczny uszczerbek nie tylko dla osoby , która te badania prowadziła , ale także dla nauki.

Jak słusznie wskazuje się w orzecznictwie; "najważniejszym celem kształcenia doktorantów jest przygotowanie rozprawy doktorskiej i uzyskanie na jej podstawie stopnia naukowego – doktora. W ramach otwartego przewodu doktorskiego mieści się ogół postępowania w trakcie nadawania stopnia naukowego doktora nauk. Czynności przewodu doktorskiego to otwarcie przewodu , przeprowadzenie egzaminów doktorskich , recenzje naukowe pracy doktorskiej , opieka promotora pracy doktorskiej , końcowa publiczna obrona pracy doktorskiej . Czynności te ze swojej istoty , a także poprzedzająca je konieczna czynność napisania rozprawy doktorskiej , winny być podjęte w czasie trwania studiów doktoranckich . Należy zauważyć , że termin finalizacji przewodów doktorskich jest spójny z terminem zakończenia kształcenia na studiach doktoranckich „ (por. Wyrok WSA w Gdańsku z 11.02.2021 r., III SA/Gd 779/20 , LEX nr 3146005)

Jeśli więc na drodze niniejszej petycji Pan Minister podejmie decyzję o wydłużeniu terminu zakończenia przewodów doktorskich do dnia 31 grudnia 2025 roku (lub podejmie decyzję , która rozwiąże problem ograniczenia czasowego ) wydaje się , że zmiana ta powinna być powiązana ze zmianą art. 279 ust 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające



ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 . poz. 1669, z późn. zm.) , zgodnie z którym studia doktoranckie rozpoczęte przed rokiem 2019/2020 prowadzi się na zasadach dotychczasowych , jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2024 r. Stosownie do art. 2. Ust. pkt 10 i 18 h ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (dz. U. z 2017 r. z poz. 2183, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 2011r. studia doktoranckie kończą się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia, tj. stopnia naukowego doktora lub doktora sztuki. Mając na uwadze powyższe stopień doktora powinien zostać uzyskany w trakcie trwania studiów doktoranckich , co uzasadnia także zmianę terminu ukończenia studiów doktoranckich z dnia 31 grudnia 2024 r na dzień 31 grudnia 2025 czy nawet do 31 grudnia 2026 r. w nawiązaniu do wprowadzenia stanu klęski żywiołowej z dniem 16 września 2024.

Wyrażam szczerą nadzieję, że nowo wybrany Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wystąpi w obronie doktorantów oraz zareaguje na krzywdzącą zmianę prawą dokonaną przez uprzednią władzę , a także w obliczu wprowadzenia wspomnianej wyżej z dniem 16 września 2024 stanu klęski żywiołowej - **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, opolskiego oraz śląskiego (Dz.U. 2024 poz. 1365 – z późniejszymi rozszerzeniami od 17 września 2024)** . Ten wyjątkowy stan i zniszczenia jakie zostały dokonane wielu obszarach z powodu braku odpowiednich zabezpieczeń i zbiorników retencyjnych uniemożliwił czy też przerwał działania wielu osób związanych z prowadzeniem czy kontynuacją działań w obszarze badawczo-naukowym, a także kontynuacją prac w zakresie przygotowania pracy do obrony. Trudno w obliczu tragedii zarówno osobistej czy też tragedii wielu Polaków koncentrować się na działaniach związanych z dopełnieniem formalności związanych z terminem 31.12.2024 , gdyż nasze działania skupione są w tym czasie na działaniach humanitarnych i niesienie pomocy osobom potrzebującym w tym zakresie na ile jest to możliwe.

Tym samym zwracam się z uprzejmą i serdeczną prośbą o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby lub też podjęcia odpowiednich kroków w obecnej sytuacji dla wszystkich doktorantów w Polsce , którzy w wyniku zmian i przewlekłości w udzielaniu informacji zwrotnych w procesach administracyjnych i pozostałych procesach jakie zaangażowana jest uczelnia w całym procesie nadawania stopnia naukowego doktora, a wcześniej w procesach związanych z wszczętym przewodem doktorskim .

Wnoszę również o możliwość złożenia pracy i kontynuacji wszczęcia na nowo postępowania przewodu doktorskiego **bez kosztowo dla wszystkich doktorantów** , którzy nie zdążyli do 31.12.2024 uzyskać stopnia doktora, a ich przewody doktorskie były wszczęte przed 2019 r. , a o których to dojdzie do umorzenia czy zakończenia wszczętego przewodu doktorskiego.